

معاونت آموزشی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
واحد برنامه ریزی آموزشی

« طرح دوره »

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارابه دهنده درس: مامایی
عنوان درس: حقوق و پزشکی قانونی در مامایی
کد درس: ۲۳
نوع و تعداد واحد: ۱ واحد نظری
نام مسئول درس: دکتر الهه منصوری قزلحصاری
مدرس/ مدرسان: دکتر الهه منصوری قزلحصاری، دکتر آریا حجازی
پیش نیاز/ همزمان: همزمان با درس تاریخ، اخلاق، قوانین و حقوق در مامایی
رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی مامایی، ترم پنج

اطلاعات مسئول درس:

رتبه علمی: استادیار
رشته تخصصی: سلامت باروری
محل کار: دانشکده پرستاری و مامایی علوم پزشکی مشهد، گروه مامایی
تلفن تماس: ۰۹۱۵۵۳۹۶۲۱۰
نشانی پست الکترونیک: mansourie94150@gmail.com

توصیف کلی درس:

فراگیر پس از طی این دوره با موضوعات پزشکی قانونی و حقوقی در ارتباط با حرفه مامایی و تکلیف و وظیفه ماما در این زمینه و مسئولیت هایش در قبال جامعه آشنا شود.

اهداف کلی / محورهای توان‌مندی:

دانشجو پس از گذراندن این دوره با آشنایی با موضوعات مربوط به پزشکی قانونی و کاربرد آن در رشته مامایی قادر خواهد بود که در حل مسائل ایجاد شده در این زمینه اطلاعات لازم را کسب کند.

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان‌مندی:

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

۱. کلیات پزشکی قانونی از جمله تعریف، وظایف و مسئولیت‌ها، ساختار و تشکیلات آن را شرح دهد.
۲. تعریف و انواع مسئولیت‌های پزشکی و مامایی، مسئولیت اخلاقی، سوگندنامه، مسئولیت بدنی، مسئولیت کیفری و مسئولیت اشتغالی را توضیح دهد.
۳. تعریف و انواع حقوقی قصور پزشکی و مامایی، انواع جنایی، خطاهای منجر به مرگ، خطاهای منجر به نقص عضو یا عارضه و آسیب و خطاهای منجر به ضایع شدن دیگر حقوق مراجع، قانون مجازات اسلامی و انواع مجازات‌ها و مواد قانونی در خصوص خطاهای مذکور را بیان کند.
۴. شرایط عدم مسئولیت پزشک و ماما، شرایط احراز قصور پزشکی و مامایی، عوامل موثر در شکایت از حرف پزشکی و مامایی، رضایت نامه و برائت نامه، رضایت آگاهانه، موضوع رضایت حقوقی، انواع رضایت شرایط لازم برای اخذ رضایت و موارد استثنا در رضایت نامه‌های پزشکی و مامایی را شرح دهد.
۵. انواع گواهی‌های پزشکی و مامایی، گواهی فوت، گواهی ولادت، نحوه صدور گواهی ولادت و فوت، اصول گواهی نویسی و مجازات گواهی‌های خلاف واقع را به خوبی توضیح دهد.
۶. رازداری، انواع رازپوشی، مجازات افشای راز بیمار در موارد غیر ضروری را شرح دهد.
۷. مرگ‌شناسی، تعریف و انواع مرگ، تشخیص مرگ و تغییرات بعد از مرگ را بیان نماید.
۸. حاملگی، تعریف قانونی حاملگی، اهمیت تشخیص حاملگی از نظر پزشکی قانونی، مرگ حین حاملگی، مرگ‌های حین زایمان، مرگ‌های در ارتباط با حاملی را بخوبی بیان نماید.
۹. مرگ جنین حین بارداری یا مرگ داخل رحمی، تشخیص زمان سپری شده از مرگ جنین در داخل رحم، مرگ جنین حین زایمان و مرگ نوزاد پس از زایمان و تشخیص علت، حیات جنین در خارج از رحم، تشخیص زنده زایی و مرده زایی، تعیین سن جنینی و کالبدگشایی جنین را توضیح دهد.
۱۰. تعریف و انواع سقط جنین از نظر حقوقی، سقط جنین خودبخودی، سقط تروماتیک، سقط جنایی، سقط درمانی، اندیکاسیون‌های مادری سقط جنین و اندیکاسیون‌های جنینی و روش‌های آن را شرح دهد.
۱۱. مواد قانونی در خصوص سقط جنین جنایی، دیه و تطابق آن با سن جنین از نظر حقوقی را بیان نماید.

۱۲. خشونت علیه زنان و کودکان و مسائل پزشکی قانونی آن، همسرآزاری و انواع آن، کتک زدن همسر، کودک آزاری و انواع آن، نوزادکشی، تعریف، انواع و روش های نوزادکشی و مسائل قانونی و اطلاع رسانی آنها را توضیح دهد.
۱۳. کلیات تروماتولوژی پزشکی قانونی، انواع جراحات و انطباق آن با مجازات اسلامی را شرح دهد.
۱۴. کلیات تشخیص هویت در افراد زنده و اجساد، احراز رابطه پدر و مادر با فرزند
۱۵. مسائل اخلاقی و حقوقی در IVF و لقاح مصنوعی، اهدای جنین و گامت، رحم اجاره ای، کلونینگ و فرزندخواندگی و اهدای عضو را بیان نماید.
۱۶. مسائل جنسی از دیدگاه پزشکی قانونی شامل هایمن، طریقه معاینه، انواع هایمن، تشخیص سلامت هایمن و پارگی آن، نحوه صدور گواهی های معاینات جنسی و هایمن را بخوبی شرح دهد.
۱۷. انحرافات و تجاوزات جنسی، اختلالات جنسی، اعمال منافی عفت، معاینه قربانیان جنسی، نحوه نمونه برداری از دستگاه تناسلی، ارسال نمونه ها به آزمایشگاه، تفسیر جواب آزمایشات، انواع آزمایشات مرتبط با تجاوز جنسی، مواد قانونی از مجازات اسلامی در ارتباط با مسائل جنسی را توضیح دهد.
۱۸. اختلال هویت جنسی، ترانس سکشوال و هرمافرودیسیم، اجازه برای تغییر یا اصلاح جنسیت را بیان نماید.

رویکرد آموزشی: حضوری

روش های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده: بحث در گروه های کوچک، یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)

تقویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت های یادگیری / تکالیف دانشجوی	نام مدرس / مدرسان
۱	کلیات پزشکی قانونی، تعریف، وظایف و مسئولیتها، ساختار و تشکیلات، مسئولیت های پزشکی و مامایی، مسئولیت اخلاقی، سوگند نامه، مسئولیت بدنی، مسئولیت کیفی و اشتغالی	سخنرانی تعاملی	شرکت در بحث کلاس	دکتر الهه منصوری قزلحصاری
۲	قصور و خطاهای پزشکی و مامایی، شرایط عدم مسئولیت پزشک و ماما و شرایط احراز قصور، عوامل موثر در شکایات از حرف پزشکی و مامایی، رضایت نامه، رضایت حقوقی و شرایط آن	یادگیری تیم محور	مطالعه محتوا- شرکت در ارزیابی - مشارکت در تیم	دکتر الهه منصوری قزلحصاری
۳	انواع گواهی های پزشکی و قانونی، رازداری و رازپوشی، حاملگی و تعریف قانونی	یادگیری تیم محور	مطالعه محتوا- شرکت در ارزیابی - مشارکت در تیم	دکتر الهه منصوری قزلحصاری
۴	مرگ شناسی، مرگ جنین و مسائل مربوط به آن	یادگیری تیم محور	مطالعه محتوا- شرکت در ارزیابی - مشارکت در تیم	دکتر آریا حجازی

۵	سقط جنین و موارد حقوقی و قانونی آن، تشخیص هویت در افراد	بحث گروهی	مطالعه محتوا-مشارکت در بحث	دکتر آریا حجازی
۶	خشونت علیه زنان و کودکان	بحث گروهی	مطالعه محتوا-مشارکت در بحث	دکتر الهه منصوری قزلحصاری
۷	کلیات تروماتولوژی	بحث گروهی	مطالعه محتوا-مشارکت در بحث	دکتر آریا حجازی
۸	مسائل حقوقی و اخلاقی لقاح مصنوعی و مسائل جنسی از دیدگاه پزشکی قانونی	بحث گروهی	مطالعه محتوا-مشارکت در بحث	دکتر آریا حجازی

وظایف و انتظارات از دانشجو:

حضور به موقع و منظم، مطالعه محتوا قبل از شرکت در کلاس، انجام تکالیف، رعایت پوشش حرفه ای طبق موازین دانشگاه، شرکت در بحث های آزاد کلاس به شکل فعالانه، مطالعه منابع معرفی شده و طرح موضوع در کلاس

روش ارزیابی دانشجو:

ارائه تکالیف تعیین شده در هر جلسه

امتحان پایان ترم

- روش ارزیابی دانشجو: شرکت دانشجو در آزمون پایان ترم، مشارکت در مباحث کلاسی، پاسخ به تکالیف و شرکت در گفتگو
- نمره نهایی دانشجو؛ ۱۷ نمره آزمون پایان ترم و ۳ نمره ارزیابی تکوینی و تکلیف

منابع:

- (۱) کتاب کلیات پزشکی قانونی و مسمومیت، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران، اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران، آخرین چاپ
- (۲) تاریخ، اخلاق و مقررات مامایی و پزشکی قانونی، دکتر فرزاد قشلاقی- انتشارات دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی اصفهان- آخرین چاپ
- (۳) آسیب شناسی قانونی، نویسنده بی مایو- مترجم دکتر عابدی و همکاران، مرکز تحقیقات پزشکی قانونی - آخرین چاپ
- (۴) کلیات پزشکی قانونی برای دستیاران و متخصصین زنان و زایمان - دکتر حسین پناهی زاده، انتشارات جهاد دانشگاهی - آخرین چاپ
- (۵) اهدای گامت و جنین در درمان ناباروری- جمعی از نویسندگان مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی - انتشارات سمت- آخرین چاپ

۶) تاریخ، اخلاق، مقررات مامایی و پزشکی قانونی ، منصوره شریعتی ، انتشارات شهر فیروزه، آخرین چاپ

۷) کلیات پزشکی قانونی برای دانشجویان مامایی- سعید شعبانی- انتشارات جنگل- آخرین چاپ